Kőszeg, 1918. szeptember hó 15.-én. 37. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész evre 8 korona, postai szétküldéssel 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Az államositás.

A városok mai szervezetérő szóló törvények már születésükkor lényeges hibában szenvedtek. A th. városokat az 1886:XXI. t.-c. a megyékkel, a r. t. városokat az 1886:XXII. t.-c a községekkel vette egy kalap alá. Azóta több mint 30 év telt el, mely idő alatt a városok folyton követelték a külön városi törvényt, mig végre a városfejlesztő 1912:LVIII. t.-c. 30. §-a utasitotta a belügyminisztert, hogy e törvény életbeléptetésétől számitott két éven belül a városok szervezetéről, közigazgatásáról és háztartásáról, ugyszintén a városi rendőrségek országos rendezéséről törvényjavaslatot terjesszen elő.

A rendőrségek államositásáról szóló törvényjavaslatot a jelenlegi kormány már a képviselőház elé terjesztette, a városi törvenyjavaslat azonban csak most van előkészités alatt.

A magyar városok orsz. kongresszusa megkönnyiteni akarván a törvényelőkészités munkáját, az 1912. évben tartott egyetemes ülésen már körvonalazta állaspontját az uj városi törvény főbb alapelveit illetőleg.

Amikor az egyetemes ülés ezt megállapitotta, már akkor hangsulyozta, hogy a gyökeresebb és a városi érdekeknek abszolut értelemben véve kedvezőbb megoldás az volna, mely a városi törvényt közigazgatási szervezetünk egyéb részeire való tekintet nélkül alkotná meg. Ez a megoldás pedig nem lehetne egyéb, mint az állami szervezetnek a községi szervezetre való alapozása, az egész társadalmi életnek közigazgatásilag a községhez kapcsolása és a városoknak, mint legfejlettebb községeknek a magasabbrendü közigazgatási kötelékek magjává tétele. (Olyanformán, mint ahogyan pl. Budapest vármegyéről most szó van.) Miután azonban abból a feltevésből indult ki, hogy közigazgatásunk általános reformja a közel jövőben nem kerül napirendre, ugy vélte, hogy olyan törvényjavaslat, mely általános közigazgatási szervezetünk jelenlegi alapjait mellőzi, komoly figyelembevételre nem számithat. Miután pedig a városi szervezet megváltoztatását az általános közigazgatási reform bizonytalan idejéig kitolni nem akart, amellett foglalt állást, hogy a városi törvény tervezete közigazgatási szervezetünk mai keretébe illesztendő be.

Az egyetemes ülés azonban a feltevésében csalódott, mert a választói reformnak előtérbe tolása, arra késztette a kormányt, hogy az általános közigazgatás reformját is elkészitse.

Igy látott időközben napvilágot a vármegyék államositásának Tisza-féle (máskép Sándor János-féle) tervezete s igy sietteti az uj választói törvény s a választókerületek beosztása nemcsak az államositást, hanem a vármegyék arányositását és kikerekitését is.

Miután pedig a kormányt a városok reformjára már törvény is kötelezi, a kormányelnök nyilatkozataiból pedig nyilvánvaló, hogy a községi reformot is tervezik, ennélfogva kétségtelen, hogy egy általános közigazgatási reform küszöbén állunk.

Ily körülmények között az uj helyzet szükségessé teszi az egyetemes ülés álláspontjának a revizióját.

Sokkal inkább, mint bármikor, aktuális az a kérdés, hogy a közigazgatás általános reformja, vagy mondjuk ki nyiltan: államositása, mennyiben érinti a városokat?

A kongresszus 1912. évi egyetemes ülése a városi törvény főbb alapelveinek a megállapitásánál éles határvonalat vont a szorosan vett önkormányzati és az állami közigazgatás között, kimondván, hogy a városok gyakorolják az önkormányzatot, de szerveik igénybevehetők a törvény által reájuk ruházott állami közigazgatási teendők végzésére is.

Miután kétségtelen az, hogy az államnak joga van az állami közigazgatást a saját szerveivel ellátni, a választói jog kiterjesztése pedig most egyenesen követeli az egész ország területén az egységes, magyar állami közigazgatás megteremtését, ennélfogva természetesnek látszik, hogy ezt az elvet a közigazgatás egész területére következetesen ki kell terjeszteni s kivételt e tekintetben a városokkal sem tehetnek.

Más szóval az államositás a városokra azt jelentené, hogy az állami közigazgatást végeztetné az állam a kinevezett közegeivel, a szorosan vett önkormányzatot pedig lássa el a város a maga választott alkalmazottaival.

Ha csak azokat a főbb közigazgatási ágakat tekintjük is, amelyek ellátásáért most államsegélyben részesülnek a városok s amelyeknek államositása már amugy is átment a köztudatba, mint pl. rendészet, katonaügy, közegészségügy, adóügy. árvaügy stb. már is bizonyos, hogy ezek államositása hatalmas lépés volna az egységes nemzeti állam kialakulásához s egyuttal nagy tehertől szabaditaná meg városainkat.

Ami ezután megmaradna, az lenne azután az igazi önkormányzat. Az ekként tehermentesitett városoknak volna csak igazán módjuk a hathatós városfejlesztésre.

Sokan azt hiszik, hogy az államositás maga után vonja a város és a község megsemmisülését.

Ez nagy tévedés. A városfejlesztés, vagyis közintézmények létesitése, csatornázás, vizvezeték, vasutak, világitási telepek, utak épitése, népjóléti intézetek felállitása stb. stb., azonkivül befolyás az adókivetésre, iskolaügyre, közigazgatási birásokodásra még nagyon tág teret nyitnának a szoros értelemben vett önkormányzatnak.

A városok, községek közgyülése állapitaná meg azután is a költségvetést, zárszámadást, alkotná a szabályrendeleteket s ellenőrizné az állami közigazgatást.

Az államositásnak a közigazgatás egész területére ki kell terjeszkednie, mert az egységes közigazgatással nem egyeztethető össze, hogy annak egy részét állami, a más részét önkormányzati szervek lássák el.

Az állami közigazgatás feladatának teljesitésére csak oly közegek alkalmazandók, akik nem állanak a helyi körök befolyása alatt, nincsenek e köröknek lekötelezve s alkalmazásukat az államhatalomtól kinevezés által nyerték.

A közigazgatási tisztviselőt, akire a törvények pártatlan vegrehajtását bizzák fel kell szabaditani a közönségtől való függés lidércnyomásától, hogy intézkedéseiben csak a közérdeket és igazságot, ne pedig a választóközönség tetszését és kegyét keresse.

A városok kezdetleges állapotában, amikor még a jóléti és gazdasági intézmények nem szaporitották ugy meg a városok feladatkörét, amikor a közigazgatás még egyszerübb keretek között mozgott, amikor a forgalom, a közlekedés fejletlensége még jobban helyhez kötötték az embereket, és az állami feladatok sem halmozódtak ugy össze, mint napjainkban, akkor még volt értelme annak, hogy az állami közigazgatást az önkormányzat keretében látták el. Ma már azonban az állami feladatok nagy tömege, a közigazgatás bonyolultsága s az egységes magyar nemzeti állam kiépitésének a szükségessége elemi erővel követeli a közigazgatás államositását az egész vonalon. Ennek a kérdésnek a helyes megoldásánál nem arra kell néznünk, hogy az elmélet milyen dogmákat állit fel az igazi önkormányzat ismervéül, hanem arra, hogy mit követel a gyakorlati élet s legfőkép, hogy mit követel az állam legfőbb érdeke. („Vár. Lapja").

Várhidy Lajos.

Városi ügyek.

5034/918 **Hirdetmény.**

Vasvármegye alispánjának 16416/918 sz. rendeletére közhirré teszem, hogy a termelők, illetőleg a cipőgyártók, ugyszintén a cipő nagykereskedők fatalpu cipőket bármely cipőkereskedőnek szabadon adhatnak el és csakis a cipőkereskedők tartoznak ezen fatalpu cipőket is, jegy ellenében eladni.

E rendelet azt célozva, hogy a fatalpu cipők használata szélesebb rétegben vezettessék be s igy, tekintettel a bőrtalpu cipőkben levő

hiányra, minél több fatalpu cipő kerüljön forgalomba. Ennek biztositására ezután a lehetőség szerint sok fatalpu cipőre állitok ki utalványt, bőr talpu cipő helyett.

Kőszeg, 1918. szeptember 12.

Jambrits Lajos, polgármester.

5194/198 **Hirdetmény a burgonyatermésről.**

I. Termelők részére:

A 3243/918 M. E. sz. rendelettel az 1918 évi burgonyatermés közszükségleti célokra zár alá van véve. A termelő tehát terméséből csak jogos házi és gazdasági szükségletét tarthatja vissza és használhatja fel. A fejkvota nehéz testi munkát végző felnőtt családtagok részére személyenkint évi 160(egyszázhatvan) kg., egyéb ellátandók részére személyenkint 120 (egyszázhusz) kg. Vetőmag czimén katasztrális holdankint 9 (kilencz) métermázsa tartható vissza. A jogos szükségletet meghaladó burgonyát a termelő köteles közvetlenül a fogyasztónak eladni. A fogyasztó vásárlási jogosultságát és a vásárolható mennyiséget a polgármester által kiállitott vásárlási engedély bizonyitja, a termelő tehát csak annak adhat el burgonyát, aki vásárlási engedéllyel jelentkezik nála. A burgonyafeleslegből el nem adott mennyiséget a vásárlási idő lejárta után a hatóság rekvirálni fogja. Jogában áll a termelőnek, hogy burgonyafeleslegét a hatóságnak 1918 szeptember hó 15 ig önként felajánlja, amely esetben a maximális árnál métermázsánként 5 koronával többet kap.

Felhivom a termelőket, hogy az ellátatlan lakosságnak saját érdekükben minél nagyobb mennyiségü burgonyát adjanak el, mert feleslegüket a hatóság, ha azt el nem adják, rekvirálni fogja.

II. Fogyasztók részére

Az ellátatlan lakosság burgonyaszükségletét vagy vásárlási engedély alapján a termelőtől történő vásárlás vagy hatósági ellátás utján fedezheti. A fejkvóta, személyenkint évi 120 (egyszázhusz) kg. Vásárlási engedélyek a közélelmezési hivatalban f. évi szeptember 16-tól kezdődőleg kaphatók. Vásárlási engedély nélkül tilos burgonyát venni.

Figyelmeztetem a fogyasztóközönséget, hogy saját érdekében iparkodjék burgonyaszükségletet vásárlási utján fedezni, hogy a hatósági ellátásra szorulók száma lehetőleg csekély legyen.

A hatósági ellátás csak akkor kezdődik, ha erre a czélra a felsőbb hatóság által kiutalandó burgonya megérkezik.

Kőszeg, 1918. szeptember hó 11-én.

Jambrits Lajos, polgármester.

Városi közgyülés.

— 1918. szeptember 12. —

Mikor Jambrits Lajos polgármester az általa rendszeres gyakorlatba vett napirend előtti részletes jelentésekbe belefogott s már vagy egy fél óráig ki nem fogyott a legutóbbi hónapokra vonatkozott közigazgatás és városvezetés érdekes eseményeinek előadásából, mintha már valami türelmetlenséget vettünk volna észre. Mintha egyesek olyan érzésnek a hatalmába kerültek volna, mint mikor nagy banketteknél vagy lakodalmi vacsorákon, se szeri, se száma a felhordott és agyonkinált előételeknek, csak éppen a vár vavárt malacpecsenyével, vagy kappanokkal késlelkednek s mire ezekre kerül a sor, jó gyomorbeosztó evőművész legyen az, aki emésztő tartályának egy rekeszét még ezekre is fentartani képes. — Vannak akik ezt a jó szokását a polgármesternek valami elnöki trükknek vélik. Annyi előételt illetve jelentést felszolgálni, hogy mire a pecsenyére azaz a napirendre kerül a sor, már jólakott legyen mindenki. — A 80-as évek elején volt polgármesterének hásonló trükkjére emlékeznek a régiek. Az mindig csak délelőtt 11 órára hivta össze a városatyákat. Mindjárt a legfontosabb tárgyon kezdte, de 5 perccel 12 előtt is még mindig ott tartott. Mikorra delet harangoztak, nem volt az az élszánt oppozició, az a eltökélt erre készült felszólalni akaró, ki tovább kibirta volna. Hogy ők majd megváratják otthon az asszonyt s kitegyék magukat azok haragjának?! — Vagy hazamentek, vagy gyorsan megszavaztak bármit is. De a közgyülés ugy végződött ahogyan az elnök akarta.

Jambrits Lajos polgármesternek semmiesetre sem trükkje az előterjesztések sokasága. Ő ritkán tart ülést és teljességében akarja a városatyákkal megismertetni a nevezetesebb eseményeket s nekünk, a sajtónak jól esik azok ellenőrzése: nini, egyet sem hagytunk ki a maga idején közléseinkből. Nincs is neki szüksége trükkre. Talpraesetten megvédi javaslatait, ha akad is ellenzéke. Ezuttal a volt polgármesternek kerekedett kedve aggodalmait a lehető legdiplomatikusabb formában kifejezésre juttatni, — sőt az elnökséget mindig lelkesen támogató egyik képviselő is beugrott néhány pillanatra ellenzéknek. Sebaj. A polgármesteri még diplomatikusabb reflexiók ezekből is egyszerre helyeslőket csinált.

Még egy nevezetessége volt e közgyülésnek. A közélelmezési alap mint „generálszósz", amilyent a vendéglőkben minden ételre alkalmasan készletben tartanak. Ahány adományozás, rendkivüli kiadás, váratlan jutalmazás vagy segély felmerült, azt mind a „közélelmezési alap" generalszósszal tették élvezhetővé. A közélelmezési alapot egészen bátran lehetne „közélvezeti alap"-nak elnevezni.

Szigoruan véve ez a közgyülés tulnyomólag a tisztviselők ügyeivel foglalkozott. Igy van ez különben most mindenütt. A háborut ezek az „irigyeltek" sinlik meg legérzékenyebben. Ma egy részüknek jó napja jett. Az ugynevezett „földszinti elégedetlenek"-nek. Az uj gazdasági tanácsnoknak az ő fejükön keresztül való első helyre ugrását magukra nézve sérelemnek tartották. E sérelmet most beheggesztették előléptetési flastrommal. Olyan ügyesen tapasztották oda, hogy a legtöbb városatya csak ülés után vette észre; de azért megnyugodott benne mindenki, mert a „városházi valuta" rendezése valóban igy kivánta.

Hogy több havi szünetelés után csak oly kevesen jelentek meg, az is feltünő dolog volt, no de ez már annyira megszokott jelenség és erről már annyiszor irtunk, hogy jobb lesz nekünk is belefogni a referádába, különben az olvasó a hosszúra nyult bevezető részt is trükknek gondolja.

* * *

A gyéren látogatott rendkivüli közgyülést megnyitván, polgármester bejelentette:

a főjegyző távollétét családi okokból, minek folytán a jegyzőkönyvet Dr. Hechinger tanácsnok irja;

Herbst Géza alispánnak udvari tanácsossá, Somogyi Miklós vármegyei főügyésznek királyi tanácsossá történt kitüntetését, kiknek üdvözlő sürgönyt küldenek;

Dr. Kovács István v. t. főorvos váratlan gyors elhunytát, kinek hivatalos buzgóságáról kegyeletes szavakkal emlékezik meg, özvegyéhez részvétiratot küldenek, emlékét pedig jegyzőkönyvbe iktatják;

Isovits István városi képviselő elhunytát, kinek emléke jegyzőkönyvbe iratik;

a Vasutas Szövetségnek itt tartott országos közgyülését, mely alkalomból az uj elnökséget a város nevében üdvözölte;

a 106-os ezred piavei hősi harcait, kikről Lehár ezredes emlékezett meg a harctérről s kinek örömtelt üdvözlő választ küldött;

a 18-as honvédek soproni jótékonycélu megünneplését az ojtozi dicső harcoknak, mely alkalomra 300 koronát küldött;

hogy a pozsoni királylátogatáson hódoló küldöttségben vett részt;

hogy Wölfel Kálmán közélelmezési hivatalvezetőnek fürdői gyógysegélyt adott a közélelmezési alap terhére;

hogy egy városi lónak 5200 koronáért történt eladásából lóvásárlási alap lett;

a szombathelyi ujságünnepély alkalmából cseresznye és galyfa ajándékot küldött;

a táblaháznak ideiglenes átalakitását a felsőbb leányiskola és leánygimnázium céljaira;

közélelmezési célra 200 juhnak a megrendelését Erdélyből, miben a vele együtt megrendelést tett 12-es vadászparancsnok segiti;

a 12-es vadászok felső erdei fakitermelő segitségét farészesedés fejében;

a sertés hizlalás bejelentésének óriási számát (ezren felül) ami a kukoricával való ellátháttást kétessé teszi;

a mexikó földek parcellázásnak elhalasztását felmérési és elbirtoklást korrigálandó okokból;

a közélelmezés lisztellátásának egész évre várható kedvező alakulatát, ha a kivetett termésbeszolgáltatás meglesz.

A közgyülés e jelentéseket mind általános helyeslésssel vette tudomásul.

Következett a napirend:

1. A városi tiszti főorvosi állás ideiglenesen Dr. Lauringer János járási főorvossal töltetett be, kinek havi 200 kor. tiszteletdiját mágállapitani javasoltatik. — Elfogadtatott.

2. A pozsonyi egyetem segélyezésére 200 korona utaltatott ki a közélelmezési alap terhére.

3. A faiskolakezelő elszámolása jóváhagyólag tudomásul vétetett.

4. Polgármester jelentése az ideiglenesen kijelölt és felszerelt uj temetőhelyről tudomásul vétetett azon utasitással, hogy a végleges iránt intézkedjék.

5. Meister Antal uj téglatermelő szerződése jóváhagyatott.

6. Szintugy az erdőmester javaslata az erdőtisztitásról.

7. Csikszereda város hadi károsultjainak 500 kor. segély szavaztatott meg a közélelmezési alap terhére.

8. Reményi Ferenc ezredes kertvételi ajánlata elutasittatott, mert a város beltelkeket többé el nem ad.

9. Az árvizkárok kölcsönügyét a belügyminister jóváhagyta.

10. Az olmód-uti vasuti őrház telekvételárának befizetése a városi törzsvagyon javára, tudomásul vétetett.

11. Számvevőség jelentése az évek óta elmulasztott árvatartalék-alap számadásáról, tudomásul vétetett.

12. Ugyanannak előterjesztése alapján megállapittatott Dr. Kovács István özvegyének és árváinak évi járandósága.

13. Ugyanannak előterjesztésére egy évre meghosszabbittatott a bor és husfogyasztási adó megváltása.

14. Az erdei bizottsági tagok napidija a jelen viszonyoknak megfelelően 1915 től kezdődőleg kétszeres összegére felemeltetett, minek folytán 800 kor. kiadás a közélelmezési alapból fedeztetik.

15. A városi tisztviselők, alkalmazottak és nyugdijasok rangsorozat szerint megállapitott fáigénye, a nyugdijasoknak ennek fele, kivételes segélyképen féláron lesz kiadva.

16. Schiefer Józsefné, rendőrőrmester özvegyének nyugdijjárandósága megállapittatot.

17. A tisztviselők és alkalmazottak állami családi pótléka megállapittatott és az állampénztár terhére előlegezik.

17. Számvevőség jelentése a pénztárosi, ellenőri, számtiszti, adóvégrehajtói, rendőrirnoki helyettesitések megszüntéről tudomásul vétetett, szintugy a tanácsnak azon inditványa, hogy a pénztáros, ellenőr, számtiszt, adótiszt, rendőrirnok 400—600 koronánál magasabb fizetési fokozatba előléptetessenek.

19. A tisztviselők állami ruhasegély megállapitása jóváhagyatott.

20. A tisztviselők 1918. évi beszerzési előleg igényének megállapitása jóváhagyatott.

21. A tisztviselők háborus segélyének 1917—18. évi változásainak kimutatása jóváhagyatott.

22 Egyes költségvetési tételek tullépése és hitel-átruházása jóváhagyatott.

23. A legtöbb adótfizetők névjegyzékének összeállitására Dr. Stúr Lajos elnöklete alatt Dr. Bárdos Remig és Freyberger Sándor küldettek ki.

24. A hordójelzési hivatal szabályrendeletének jóváhagyása tudomásul vétetett.

25. Brunner Imre állomásfőnök a város kötelékébe felvétetett.

26—28. Szintugy Tóth Ferenc járás-csendőrőrmester, Vargha Bálint magántisztviselő és özv. Róka Györgyné.

29. Raab Vilmos irnoknak ujabbi három havi szabadság engedélyeztetott.

30. Meiszner Dénes százados földbérleti szerződése jóváhagyatott.

31. Az elmult évben letelepedett bel- és külföldieknek lakhatási engedélye megerősittetett.

32. Kis Teréz, Schönfeld Károly illetősége megállapittatott, ellenben k. k. Horváth József-é és Beke Károlyné-é megtagadtatott.

Ezzel a közgyülés véget ért.

Helyi hirek.

Kitüntetés. Broser Gusztáv alezredes, a 19 es vadászok parancsnoka, ki már ismételten nagy kitüntetésben részesült, a legutóbbi olasz offenzivában teljesitett kiváló szolgálatai elismeréseül Őfelsége által a II. osztályu Vaskoronarenddel lett kitüntetve.

Nikolich Daniel százados, kiről az a hir volt elterjedve, hogy a legutóbbi olasz offenzivában elesett, de azóta nagy örömmel megirtuk, hogy szerencsésen megmenekült nagyon veszedelmes helyzetéből, két héten át családjával városunkban időzött és meggyőződhetett a személye iránt megnyilvánult nagy rokonszenvről. A vitéz és harcedzett kapitány mellét a Signum Laudis és tiszti érdemkereszten kivül a Vaskoronarend és a német Vaskereszt is disziti, a legutóbbi offenzivában kifejtett vitézségéért és sikereiért pedig ujabb kitüntetésre van felterjesztve. Tegnapelőtt ujból bevonult a frontra.

Az uj evang. egyetemes felügyelőnek báró Solymossy Lajosnak tegnap előtt Budapesten végbement ünnepélyes beiktását Kapi Béla dunántuli püspökvégezte. A helybeli gyülekezet képviseletében Balikó Lajos ev. lelkész vett azon részt.

Freh Alfonz tanár emlékét megörökitendő, Anguszt János nyug. polgármester az ismert egykori diáktársakkal történt megegyezés alapján ezek aláirásával a helybeli főgimnázium diákasztala javára „Freh Alfonz alapitvány" létesitésére hivja fel az egykor közkedvelt tanárnak tanitványait. E köriratot a következők irták alá: Auguszt János ny. polgármester, Boles Gyula ny. min. tanácsos, Chernel István, Eitner Elemér c. kanonok, Freyberger Sándor gyáros, Dr. Hirtenhuber ny. főtörzsorvos, Jagits Imre főjegyző, Dr. Kemény Kolumban tanár, Kisfaludy László fogházgondnok, Knaute Rezső tanár, Dr. Lauringer János orvos, Lauringer István főbiró, Suhajda József adófelügyelő, Stubenvoll Ferenc bankigazgató, Szerdahely Károly táblabiró, Szomor Lajos tanitó, Szukliez András számvevő, Waldmayer Károly osztr. m. bank vezértitkárh.

A Király Serfőzde Részvénytársaság mult heti ujraalakulása alkalmával a megválasztott uj igazgatósági tagok sorából közleményünkből tévedésből kimaradt Spiegel Szigfried soproni kamarai elnoknek szintén egyhangu megválasztása.

Üdvözletet küldtek az olasz frontról lapunk utján minden ismerősüknek Bodó Lajos, Moser Ferenc, Wagner Sándor, Jószai András, Rehling, Hetlinger Ödon, Szendy Gyula, Iliás Géza, Rozmann Sándor, Palkovits Sándor, Kovács László, Schäffer, Schweiger Gyula 18 as honvéd önkéntesek.

A polgári fiuiskola ez évi beiratása szintén a tanulók létszámának felemelését mutatja. Összesen 151 iratkozott be. Itt emlitjük meg, hogy az iskolaszék által a sürgős átalakitásokra nézve tett felterjesztés végre kedvező elintézést nyert s az intézet igazgatója most arra törekszik, hogy ezt mielőbb végrehajtsa.

Terzene lesz ma dél felé a főtéren. A 12. vadászzászlóalj kebelében ujra alakult zenekar tartja, ujból Kovács Ferenc kitünő karmesterünk vezetése mellett, ki néhány hete foglalkozott annak begyakorlásával. Másfél éve nélkulözte a város lakossága ezt a kedves vasárnapi zeneélvezetet, s mondanunk sem kell, általános örömet fog kelteni ujraéledése, ami Schwertler Pál őrnagy zászlóaljparancsnok érdeme, kiről különben is ugy kell megemlékeznünk, hogy minden alkalommal tapasztaljuk a város iránti nagy rokonszenvet és figyelmet. Az ujra felállitott zenekar a katonaság körében is igen szivesen fogadott s ugy hailjuk, hogy rövidesen több uj taggal szaporitják a zenekart, ami csak fokozni fogja az általa nyujtott műélvezetet.

Nagy katonai ünnepely lesz jövő csütörtökön városunkban a 83-as és ebből alakult 106 os ezred hadirokkanttak s özvegyek és árvák alapja javára. Az ezred zenekara aznap a főtéren setahangversenyt tart, mely alkalommal erre felkért hölgyek az ezred harctéri emléklevelezőlapjait fogják árusitani, este pedig nagyon érdekes hangverseny lesz a Mulató nagy termében, melyen egy hirneves operaénekesnő és hegedüművész fog közreműködni, az ezred zenekarából alakult orkeszter pedig kiváló zeneműveket fog előadni. Maga a zenoélvezet is elég vonzó arra, hogy városunk közönsége tömegesen megjelenjék e hangversenyen, de bizonyára hozzájárul majd az a tudat is, hogy ezzel azon dicső hősök özvegyeinek és árváinak szánt alapot segitjük gyarapitani, akik legközelebb állnak a mi szivünkhöz, — hiszen e két ezred első sorban vasmegyei fiukból áll s ezekben küzdöttek és küzdenek most is a mi városunk fiai. A létesitendő alapból való gyámolitásra, sajnos, már itt is vannak rászorult igénylők, — saját véreinket támogatjuk tehát, ha a jótékonycélu nagy katonai hangverseny anyagi sikerét előmozditjuk.

Felkeretnek a hölgyek, akik a f. hó 26 iki katonai sétahangverseny alkalmával jótékonycélu képes levelezőlapokat árusitani vállakoznak, sziveskedjenek ma délelőtt 10—11 óra közötti időben a rendőrkapitányi hivatalban jelentkezni.

A létszám feletti népfelkelőket, azokat akik fegyver nélküli szolgálatra beosztattak, vagy vasuti és postai szolgálatba visszatartattak, avagy személyes hadiszolgálatba kerültek, legközelebb felülvizsgálat alá vétetnek.

A hadiárvák segélyet felemelik. Esztendeig tartott mig végre elhatározták s most majd ujból lesznek kénytelenek felemelni, mert a felemelés elhatározása óta az életviszonyok ujból jelentékenyen drágultak. Kár is olyan szükkeblünek lenni. Annak a bankóprésnek ugyis mindegy.

A lisztszállitás jövő rendjét illetőleg a közélelmezési miniszter akként rendelkezett, hogy amennyiben a megyére kivetett gabonakontingens tényleg beszállitást fog nyerni, az ellátatlanok ellátására szükséges gabonamennyiséget a vármegyében hagyja, illetve egy tételben a beszolgáltatott kontingensből kiutalja s annak megőrletését és a lisztnek és korpának szétosztását a törvényhatóság hatáskörébe utalja.

A piaci árak szembeötlő kifüggesztése nagyon kivánatos lenne. Az árak kéthetenkint változnak s igy a közönség állandó tájékoztatása fontos közérdeket képez. Most is a piacon még az augusztus elsejéről való árak ismeretesek, holott azóta már kétszer változtak. Jelenleg a fejeskáposzta kilója 76 fillér, a paprika darabja 3 és 7 fillér, a paradicsom nagyban 50 fillér, kicsinyben 1 korona, az uborka kilója 1 kor., az ételtök kilója 54 fillér, a szedett szilva 118, lekvárszilva 60 fillér.

Tele van a város szilvaillattal. Harminc vaggon szilva érkezett vasuton és a vidékről nagy mennyiség szekereken, melyeket a Szombathelyi Központi Szeszfőző Részvénytársaság az itt létesiitett betontartályokba helyez el cefrének. Még nagyobb mennyiséget helyeztek el a központban. Egy részéből lekvár készül a hadseregnek, a többiből szilvórium. Jó bevétele lett a szilvatermelőknek.

A szerdai büvészelőadás minden várakozáson felül élvezetes estélyt nyujtott a nagyszámban megjelent közönségnek. Cumberland büvész és bájos munkatársa Agrippa Svengali csodás dolgokat produkáltak. Oly nagy tetszést aratott előadásuk, hogy holnapután kedden uj müsorral még egy előadást tartanak.

A rendes zónaidő holnapi beállásával a nyilvános helyiségek záróideje ismét éjjel 11 óra lesz.

A gyufa záralá vétele és ármaximálása. Rákerült a sor a gyufára is. Nagyobb készleteket be kell jelenteni és egyszerre csak 10 dobozt vehet a fogyasztó, melynek doboza 8 fillérben van megállapitva és árát az üzletben hirdető táblán kell kifüggeszteni. (No, most aztán lesz gyufa elég és olcsóbban, de hogy hol azt nem tudjuk.)

Uj cipőrendelet jelent meg, mely az eddigi hivatalos árakat felemeli. Ezek az árak is türhetők lennének, de mikor ezekért sem kapni. Próbálják csak nem maximálni, mindjárt lesz cipője — a hadimilliomosoknak.

Ruha es pénzlopás történt e héten a Szigetben, Kuntner József házában. Mintegy 2000 korona készpénzt vitt el a tettes, állitólag egy szilvavásárló idegen nő volt, a ruhaneműeket pedig, hogy messze elcipelni ne kelljen, olcsó pénzen eladta Kőszegfalván, azután Lukácsházán szállt vonatba és azóta nyoma veszett.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Barátság és szerelem. Eletkép 2 felvonásban. A kormányzó. Orosz történet 3 felvonásban.

Vidéki hirek.

Bérmálás Répcekethelyen. F. é. szeptember hó 10-én, kedden adta fel Répcekethely, Alsólászló, Borsmonostor és Répcesarúd gyermekeinek a bérmálás szentségét Fetser Antal győri megyés püspök úr. Őméltóságát a hitbuzgó répcekethelyiek nagy ünnepséggel fogadták. Kéry Sándor körjegyző három községének biróival a község határán fogadta a püspök ur őméltóságát és lélekemelő, gyönyörü ünnepi szónoklattal üdvözölte. A község elején a kivonult tüzoltóság és zenekar kisérte a püspököt a felállitott, diadalkapuig, ahol Mátray Lipót plébános ur fogadta és meleg szavakkal üdvözölte, utána egy kis leányka mondott talpraesett, alkalmi versikét és szép virágbokrétát nyujtott át a szeretett főpásztornak. A bérmálás befejezése után délután ½3 órakor hagyta el a községet őméltósága, akit a répcekethelyiek szintén szép ünnepséggel kisértek el a község határaig.

Győr téglagyárat létesit. Győr város elhatározta, hogy homoktéglagyárat épit, amelyben évenként öt millió darab téglát fognak előállitani. A gyárban a napi téglatermés 10 ezer darab lesz.

Pozsony szab. kir. város uj gázgyára. A pozsonyi gázgyár a normális viszonyok helyreálltával támasztandó követelményeknek már nem fog tudni megfelelni. Ezért, valamint azon körülménynél fogva, hogy a jelenlegi gázgyár az Erzsébet-egyetem tőszomszédságában fekszik, a város vezetősége a külterületen egy egész uj gyárat kiván épiteni. A tervek elkészültek s a törvényhatósági bizottság már legközelebb fog az épités kérdésével foglalkozni. Az öszköltségek 12 millió koronával vannak előirányozva.

A galiciai kiegészitő ezredek távozása Sopronból. A muszkajárás idején Galiciából Sopronba helyezték át a II. ik, 24., 102. és 10. hegyi tüzérezredet. Mivel a rendes állapotok most Galiciában helyreállottak, semmi akadálya nincsen annak, hogy a kiegészitő ezredek visszamenjenek.

Az idegenek kiutasitása Sopronban. Sopronból jelentik: Mint ismeretes, a város nemrégiben elhatározta, hogy az idegen, főként osztrák inváció ellen a legerélyesebben fog eljárni. A városban közel hatezer idegen tartózkodik s ezek nagyrésze osztrák alattvaló. A rendőrség ezentul minden idegent maga elé idéz s megállapitja, van e elfogadható jogcime arra, hogy a városban tartózkodjék. Ha nincs, azonnal el kell hagynia a várost. A napokban már katonaság és rendőrség vonult ki a két soproni pályaudvarra az Ausztriából érkező vonatok fogadására. Több száz osztrák utast, akik nyilvánvalóan bévásárlásra jöttek Sopronba, visszaküldtek a következő vonattal Ausztriába.

A gomba áldozata. Acsádon lakott a feleségével Takács Károly Besztercze-Naszód vármegye főjegyzője. A főjegyző hétfőn éjszaka rosszul lett és hirtelen meghalt. Megállapitást nyert, hogy mérges gombat evett, amely halálát okozta.

Öngyilkosság Csáván. Nagyon megunhatta az életét Fasching Mátyásné Csáván, mert egy észrevétlen pillanatban a kutba ölte magát. A hozzátartozói nem tudják, hogy mi vezethette végzetes tettének elkövetésére az 56 éves szerencsétlen asszonyt.

Locsmándon ismeretlen tettesek mult vasárnap éjjel az utcai ablakon át betörtek a községi pénztáros lakásába, ki családjával a hátsó szobában tartozkodván, neszét sem hallotta éjjeli vendégeinek. A szekrényeket mind összeviszahányták, ami arra enged következtetni, hogy a község pénzét keresték. Az értékes ruhaneműekből nem vittek el semmit. Ez valoszinüvé teszi, hogy a tettesek a községben keresendők. A csendőrség meginditotta a nyomozást.

Dérföldön betörők jártak s ott betörtek Treiber Józsefné lakásába és ezer koronát meghaladó pénzt, valamint három ezer korona értékü ruhaneműt loptak el. Ugyancsak Dérföldön özvegy Král Károlynét is meglátogatták a tolvajok, kifosztották éléskamarájat, elvittek egyebek közt egy pár csizmát és szabadságon itthon levő fiának a katonaköpönyegét. A csendőrség meginditotta a nyomozást.

Tolvaj katonaszökeveny. Réti Flórián megszökött a katonáéktól a Barátfalva község környékén bujdosik. Egyik éjjel bemászott Halper János barátfalvi lakos házába s onnét amit hirtelen összeszedhetett, elemelt. A csendőrség keresi a tettest, aki valószinüleg az üldözés elől Steyerba menekült.

Turista-szövetség közgyülése Sopronban. Az Országos Turista Szövetség, melynek élén Dr. Thirring Gusztáv áll, ez évi közgyülését szeptember hó 28 án tartja meg Sopronban. Nemcsak a szövetség tisztikara jön ez alkalomból Sopronba, hanem mindazok a turistaegyesületek is kiküldötteikkel képviseltetik magukat, amelyek tagjai a szövetségnek.

Heti krónika.

Szeged város tiz millios fehérnemü vásárlása. Szegedről jelentik, hogy a város mintegy tiz millió korona értékü különböző svájci textilárut szándékozik megvásárolni, ha a vételhez pénzügyminiszter hozzájárul. Az áruk között van: 115.950 tucat vászon és batiszt zsebkendő, 4000 tucat női siffon és batiszt ing, 18.400 méter szövetáru, 3840 tucat női bluz, valamint még sok földolgozatlan siffon, batiszt és vászonáru. A megállapodás szerint a gyár októberig leszállitani tartozik az árukat, amelyekre nézve már árajánlatot is tett. E szerint például az egyik fajta himzett batiszt méteráru méterenként ára 25—35 korona. Egy tucat bluz Szegeden 450—550 koronába kerülne, vagyis egy bluz ára nem haladná meg a 35—45 koronát. A szövet métere is alig kerülne többé 65—75 koronánál.

Huszezer pár harisnyát kapott Pécs. Pécs város hatósága ügyeskedés révén 20.000 pár női és gyermekharisnyát szerzett, melyet a mai árakhoz képest igen alacsony áron bocsáthat a közönség, első sorban intézetek, rendelkezésére.

A köztisztviselők természetbeni ellátása. Az a segélyakció, melyet a köztisztviselők természetbeni ellátására nézve meginditottak, a közélelmezési miniszternek a tisztviselők részére kiutalt liszt és zöldségnemü olcsóbb áron való szállitásával vette kezdetét. A természetbeni ellátás folytatását most a kereskedelmi miniszter irányitja. Értesülésünk szerint a kereskedelmi miniszter a minap két nagyobb cipőgyárral kötött szerződést, amely szerint a gyárak havonta 3000 pár cipőt tartoznak kiutalni a köztisztviselők részére olcsó áron, a tisztviselő-egyesületek beszerzési csoportja utján. Ezenfelül ruhával is hasonlókép szándékozik a köztisztviselőket ellátni és az erre vonatkozó tárgyalásokat már meginditotta. A tervek szerint 280—300 koronába fog kerülni egy öltony a köztisztviselők számára.

Hirek a háboruról.

Osztrák-magyar ezredek fedezik a nyugati fronton a németek visszavonulását és tervszerü uj elhelyezését.

Pétervár lángokban. A Reuter ügynökség szenzációs hirt közöl, amely szerint Pétervárt egyszerre 12 helyen felgyujtották és a főváros lángokban áll. Az utcákon pedig iszonyu mészárlás folyik. Egy koppenhágai szállitó-cég tudatta egyik rendelőjével, hogy Pétervárott teljes a felfordulás. A főváros lángokban áll és az utcákon nagyon heves harcok folynak. Valószinü, hogy Pétervárra megérkeztek a parasztokból alakult csapatok.

Foch tábornok uj offenzivája. Clomenceau Arrasban tanácskozásokat folytatott Foch marsallal, amely a Daily Mail közlése szerint az uj entente-offenziva elökészitésének szólott. Foch ugy hiszi, hogy az ellenség nyugtalanitása még legalább két hónapon keresztül sikerülni fog neki, ami lehetségessé teszi, hogy a katonai dontést még az évben kierőszakolja.

Beket követelnek Berlinben. A községtanács ülésén a szociáldemokrata frakció sürgős javaslatot nyujtott be, melyben követeli, hogy tekintettel a berlini lakosság napról-napra növekedő inségére a városi képviselőtestület a tanácsal együtt peticiót dolgozzon ki, mely felszólitja a birodalmi kancellárt, hogy azonnal intézkedéseket tegyen a béketárgyalások megkezdésére. A tárgyalások eredményes előkészitése végett teljes erővel igyekezzék a német birodalomban és a többi szövetséges államokban demokratikus reformokat létesiteni.

Erősbödik a németek ellenállása. A Reuter-ügynökség jelenti a francia frontról: A viharos eső befolyásolja a hadmüveleteket. Az ellenség heves ellenállást tanusit. Hinacournál és az Ailettetól délre az ellenség tüzelése és gépfegyveres ellenállása áliandóan erősbödik.

Franciaország téli háborura készül. A Secolo párisi jelentése szerint a francia pénzügyminiszter tizenöt milliárd hadihitel megszavazását kéri a téli háboru céljaira.

Wilson uszit a háborura. A Reuterügynökség jelenti: Wilson a munkások napja alkalmából üzenetet küldött a munkásoknak, amelyben a háboruval és annak céljaival foglalkozik. Üzenetét azzal fejezi be, hogy a munkások ajánlják fel magukat a háboru céljaira, hogy egy szebb jövő felé vihessék az elérendő győzelemmel a világot.

Közkivánatra

Cumberland és Svengali Agrippa

f. hó 17.-én kedden a Mulató nagytermében

a modern csodákról

ismét

előadásos estét

rendez

Fentartott hely 3 K., I. hely 2 K., II. hely 1 K.

A bevétel egy része helybeli jótékonycélra fordittatik.

1427 1918. szám

Utóajánlati árverési hirdetmény.

Alulirott körjegyző Vasvármegye árvaszékének 22291/918. sz. határozata alapján közhirré teszi, hogy **ozv. Gratzl Ferencne** nagyesömötei volt lakós hagyatékából, nem különben a kiskorunaknak már telekkönyvi tulajdonát képező s a nagyesömötei 28 és 350 sz. tjkvekben foglalt ingatlanok és pedig ház és malom valamint szántó kert és rét mintegy 7. kat. hold 1307 □-öl kiterjedésben **1918. evi szeptember hó 23-án délután 4 orakor** a helyszinén nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek el fognak adatni.

Kikiáltási ár, mint az utóajánlatok folytán elért legmagasabb összeg 300.000 K (Háromszázezer korona).

Az árverési feltételek a nagyesömötei körjegyzői irodában Kőszegen a hivatalos órák alatt délelott 9—12-ig betekinthetők.

Kőszeg, 1918. szept. 6.

Jankó György s. k.
körjegyző.

Egy jó állapotban levő

disznó-ól

kerestetik megvételre. Ajánlatok e kiadóhivatalba intézendők.

Egy 1—2 szobás **lakás konyhahasználattal** kerestetik. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

Jókarban lévő félfödeles **hintó** eladó **Dr. Szüsz körorvosnál** Lékán.

Egy 4—5 szobás száraz

uriház

kertel, gyümölcsössel, gazdasági udvarral közel a vasutállomáshoz hosszabb bérbe kerestetik. — Cim a kiadóhivatalban.

Kétségkivül

a legjobb hely az ellenőrző pénztár eladására csak maga a gyár. Forduljon tehát kivétel nélkül a National Registrierkassen-hez G. m. bh. Wien VI. Mariahilferstrasse 57—59.

Előre lássuk el magunkat

szőlőkötöző-papirzsineggel.

A folytonos gyártási zavarok s a nyersanyag nehéz beszerzése folytán kétséges, hogy a következő saisonban lesz-e egyáltalán szőlőkötöző anyag. Azért ajánljuk kitünő **Raffiapótló** papirzsinegünket, kapható bármily nagy mennyiségben azonnali és későbbi szállitásra a

Papirárugyári és Kereskedelmi Rt.-nál.
Budapest, VII., Rákóczi-ut 6.
Sürgönycim: Papirtextil. Telefon 83-63.

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik butorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR
Szombathely, Berzsenyi Dániel u. 6.

Hirdetmény.

A kőszegi hgi várban egy pince és egy lakás bérbe adatik. Ajánlatok szeptember hó 30-ig adandók be irásban a „hgi Gazdasági Felügyelőségnek“ Lakompakon. A bérbe adandó helyiségeket bármikor a kőszegi várgondnok megmutatja.

Lakompak, 1918. szept. 12.

Hgi Gazdasági Felügyelőség
Lakompak.

Kocsi eladás.

1 landár és 2 kis kocsi azonnal eladó. — Bővebbet Király ut 40. szám.

Haló!! Haló!!

Veszek viselt és új cipőket, csizmákat, ruhákat, továbbá kerékpárokat stb. a legmagasabb árért.

Pavetits János
Kőszeg, Gyöngyös utca 9. sz.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét** kérjünk. Próbatégély 3 K. nagy tégely 5 K. családi adag 12 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona“ gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM“ védjegyre ügyeljünk!

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra, **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen beváltó; szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Takarékbetétek 25 millió korona.
Saját tőkéi 4 millió korona.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.